

MENTÖRLÜK

Mentörlük insanların okullarda, işyerlerinde ve organizasyonlarda başarıya ulaşmasına rehberlik eden ve dünya çapında bilinen bir araçtır. Mentörlük toplumumuzda eğitimlik ve ağ kurma formunda çok çeşitli uygulamaları bulunan bir enstrümandır. Mentörlük danışana kendini tanıma ve takdir etme, kişisel model, uyarıcı etki ve kişisel ilgi sağlar. Bu işin püf noktası kişiyi ve öğrenme hedeflerini merkeze koymasındır. Bu eşleşmeler bu amaçlar doğrultusunda mentörün spesifik deneyimleri göz önünde bulundurularak kişiye özel tasarlanırlar.

Mentörler: Mentörlerde tıpkı öğrenciler gibi toplumun her kesiminden gelmektedir. Bazıları mükemmel kariyer elde etmiş ve bazılarıysa işe daha yeni başlamıştır. Ortak noktaları ise hayat tecrübeleri, uzmanlıkları ve bunu başkaları ile paylaşma tutkularıdır. Mentörler kendi koçluk ve liderlik yeteneklerini geliştirmek ister. Şirketler de mentörlerin işçilerin sürdürülebilir gelişimlerini zenginleştirmelerini ister.

Mentiler: Gençler daha önce aynı yollardan geçmiş birileri tarafından desteklendiklerini hissettiklerinde hedeflerine daha çabuk ulaşırlar. Mentörün başarılı stratejilerini kullanarak mentiler özgüvenlerini sosyal ve iletişimsel ve öğretsel becerilerini geliştirirler. Güvenmeyi öğrenirler ve gelecekları için pozitif bir yön geliştirirler. Gençler okuldaki kariyerlerini geliştirirler ve bilinçli tercih yapmayı öğrenirler.

Avrupa'nın karşılaştığı sorunlarda mentörlüğün rolü

Avrupa krizlerin üstesinden gelmekte zorlanıyor. Durum ekstra uyarıcı ve güçlü reaksiyonlar gerektirmektedir. **Avrupa2020 eylem planı eğitimi yarım bırakanların sayısını azaltma, fakirlik ve sosyal dışlanmışlıkla mücadele etmede iş dünyasının katılımını artırmayı hedeflemektedir.** Bir ölçüde, tüm bölgeler genç işsizliği, eğitimini yarım bırakan vasıfsız öğrenciler ve göçmenler arasında yaygınlaşan sosyal dışlanmışlık problemleri ile karşı karşıyalar. Öte yandan, toplumun yaşlılığı ve yaşlanan kıdemli profesyonellerin oluşturduğu bilgi uçurumu bizleri bilgi transferi için tüm nesilleri acilen bir araya getirmeye itiyor. Ve bu sadece acilen yapılması gereken şey! Avrupa sözleşmesi Avrupa ekonomisinin **yenilikçi gücünü** teşvik etmektedir; bunu başarabilmek için gençleri **girişimci düşünce yapılarını** ve kariyerlerini geliştirmeleri için teşvik etmeliyiz. Aynı zamanda çalışan profesyoneller de gelişimleri için **yaşam boyu öğrenmeye** ihtiyaç duyarlar. Mentörlük bu amaçlara ulaşım için uygulanabilir. Araştırmanın gösterdiği gibi, mentörlüğün kullanımı çalışanların motivasyonunu geliştirmektedir. Bu polişe, mentörlüğün Avrupa genelinde yaygın kullanımını tesis etmeyi amaçlamaktadır. Bu sayede kapsayıcı bir toplum ve sağlıklı aktif işgücü oluşturma ile insan kaynaklarının tanınması amaçlanmaktadır. Kıdemli işçilerin ve artan mülteci dalgasıyla oluşan genç işsizlerin sayılarındaki artış mentörlük programlarının sınırların ötesine genişletilmesini gerektirmektedir. Bu mentörlüğün Avrupa birliği polişesinin ve toplumsal kapsayıcılık programlarının bir parçası olarak tanınması ile gerçekleştirilebilir. Mentörlüğü, politika yapımının her evresinde tanınmış ve kabul görmüş danışmanlık haline getirerek, daha kapsamlı uygulamaların hayata geçirilmeleri mümkün olabilir. Mentörlüğün çok sektörlü etkileri yerel, ulusal ve Avrupa seviyesindeki yetkili mercilerin çok yönlü desteğini gerektirmektedir.

Bir çözüm olarak Mentörlük

Bulguların gösterdiği şekilde mentörlük yukarı bahsedilen amaçlara çözüm olabilecek bir araçtır. Okullar, girişimciler, sivil toplum kuruluşları ve hükümetler tarafından başlatılan Avrupa da 90 lardan beri giderek artan bir popüleriteye sahip. Mentörlük programları göçmen çocuklar, gençler, korumasız gruplar, (yeni) girişimciler, kadınların yöneticilikteki rolleri ve benzerleri gibi bir çok hedef grupları bulunmaktadır. Mentörlük programların ortak noktası yetenek gelişimine ve bu katılımcıların güçlenmesine birçok düzeyde katkıda bulunma isteğidir. Avrupa'daki gençlerin desteklenmesi ve profesyonellerin sürdürülebilir gelişimi enstitülerin, kurumların ve sektörlerin de ötesine geçen daha geniş bir yaklaşıma ihtiyacı var. Mentörlük kişisel, etkili ve çeşitlendirilebilir müdahaleleri ile bu ihtiyaca cevap verir.

Kişisel düzey

Gençler

- Güven
- Kavramsal beceriler
- Sosyal beceriler
- Profesyonel ağ
- Sosyal ağ geliştirirler.

Mentörler

- Güven
- Kavramsal beceriler
- Sosyal beceriler
- Profesyonel ağ
- Sosyal ağ

geliştirirler.

Kurum düzeyinde

Okullar

- Gelişmiş okul sonuçları
- Yüksek başarı
- İş dünyası ile güçlü bağlantılar

gösterirler.

İşveren kurumlar

- Gelişmiş iş sonuçları
- Gelişmiş iş tatmini
- Okullarla güçlü bağlantılar gösterirler.

Bölgesel düzeyde

- Yüksek iş gücü
- Sektörler arası güçlü ağ
- Bölgesel canlılık

Gençlerin ve profesyonellerin gelişimini birbirine bağlar. Farklı dünyaları birleştirmede, mentörlük sektörler arası iletişim ağı kurmak ve bölgeleri canlandırmak için güçlü bir 21. yy aracı geliştirdi.

Mentörlüğün etkileri

Genç işsizliği, okul terkleri ve mesleki eğitimin düşük çekiciliği ile mücadelenin yanı sıra kariyer gelişimini iyileştirme, göçmenlerin entegrasyonu ya da girişimciliğin artırılmasına katkı da bulunmakta mentörlük ilişkilerinin uzun vadeli güçlü sonuçlarındandır. Mentörlüğün mentörün iş tatmini ve yaşam boyu öğrenme sürecine etkisi ise az bilinmektedir. Mentörlük programlarının sayısı ve içeriği, geniş etkilerinden dolayı, Avrupa genelinde hızla artmaktadır.

Canlı bölgeler

Araştırmalar gösteriyor ki hem danışan hem de mentör aralarındaki ilişkiden fayda sağlamaktadır. Bu yüzden etki kişisel seviyenin ötesine geçmektedir; okullar, iştirakçi şirketler ve enstitüler mentörlükten iş ağı ve bağlantılar aracılığıyla fayda sağlarlar. Bu yüzden, katılımcılar uzun vadede bölgelerinin canlılığına katkıda bulunurlar.

Etkiyi artırmak

Avrupa tarafından kabul edildiği gibi, eğitim, sosyal partnerler ve şirketler beraber gençlere gelişimlerine katkıda bulunmak için ortaklık kurabilirler. Mentörlük insanlar ve organizasyonlar arasında lokal ve bölgesel seviyede güçlü bağlar oluşturan bir araçtır. Avrupa genelinde daha güçlü etki oluşturmak için bu bağlara mentörlük organizasyonları seviyesinde gerek duyulmaktadır. Bu yüzden, deneyimli ve uzman mentörlük programları insiyatifi 2016 da bir platform kurmak için ele aldı: Frizya mentörlük programları tarafından koordine edilen *The European center for Evidence-Based Mentoring*. Mentörlük ilişkisi ve metodoloji ilgi çekici bir araştırma konusudur. Bu gerçek partner programların mentörlük ilişkilerinde yüksek kaliteyi yakalama ve etkilerini bölgelerde yaygınlaştırma arzusunu karşılamaktadır. Araştırmalar bilgi değişimi ve ortak inovasyonla mentörlüğü Avrupa'da daha yaygın tanıtabilirler

Çeviren: Burhan ALVEROĞLU

(Bursa İl Milli Eğitim Müdürlüğü AR-GE Birimi Projeler Ekibi)